Debata Milanović – Plenković u ništa

Autor Guste Santini
Subota, 13 Kolovoz 2016 10:36

Bačena rukavica Milanovića Karamarku jučer je dobila svoj epilog. Novoizabrani predsjednik HDZ-a izašao je na megdan predsjedniku SDP-a Milanoviću. Javnost je očekivala „čerupanje“ dvojice vodećih političara, po položaju, ali se to nije dogodilo. Dadaistički sam se sjetio Sanadera kako se je obračunavao u Saboru sa SDP-om, odnosno Milanovića koji je to još drskije činio HDZ-u na istom mjestu. Debata je tako mnoge razočarala, kako što je mnogima vratila nadu da je moguća komunikacija između dviju vodećih stranaka. Mišljenja sam da nije dobro pretjerivati kako glede uglađenosti tako ni glede učinkovite, u interesu Hrvatske, komunikacije. „Zaprešić kao slučaj“ pokazuje da su uvijek postojale „komunikacije“ između njih. U nastavku iznosim moje mišljenje glede ekonomskih pitanja.

Jasno je da su Milanović i Plenković nastojali se „dopasti“ prvenstveno svome biračkom tijelu. Kada je to bilo moguće malo su „ugrizli“ jedan drugog kako bi se predstavili kao bezkompromisni borci za boljitak Lijepe naše. Milanović je pokazao kako barata temeljnim financijskim varijablama, ali ništa više od toga. Plenković je pozivajući se na stručanjake koji su autori Ekonomskog programa iznosio tvrdnje koje nije posebno eksplicirao. Na prvi pogled Milanović je bio uvjerljiviji od Plenkovića. Međutim, analiza njihovih stavova pokazuje kako su iskazi tanki, vrlo tanki.

Milanović je u svojim komentarima polazio od nepostojećeg. Po njemu je Hrvatska teritorijalna, pa ako hoćete nacionalna, država što znači da je suverena u donošenju onih mjera koji su od interesa za Lijepu našu. Plenković je, s druge strane, svijestan kako je Hrvatska dio EU i kako pravna stečevina EU determinira moguće mjere u Lijepoj našoj. U tom smislu Plenković je u pravu. U Lijepoj našoj nije moguće provesti radikalne reforme ukoliko nisu u suglasju s politikom EU. Ovom svakako valja pridodati veliki javni i inozemni dug.

Međutim, kada je bilo potrebno konkretizirati mjere koje će se donijeti pokazalo se „carevo novo ruho“. Niti jedan od odgovora nije bez ozbiljnog prijepora. Prigovori s druge strane bili su jednako neuvjerljivi, čitaj – neutemeljneni, kao i odgovori. Tako je prijedelog Plenkovića kako valja smanjiti porezni teret na plaće povećavajući neoporezivi dio dohotka na 3.750 kuna dočekan „na nož“ od strane Milanovića koji je osporio prijdlog argumentom kako bi lokalna uprava i samouprava povećanjem neoporezivog dijala dohotka ostvarivala još manje prihode nego što je to danas slučaj. Drugim riječima, Milanović polazi od postavke kako će država i dalje „poslovati“ bez budžetskog ograničenja. Prijedlog Plenkovića kako će u drugom dijelu svoga mandata smanjiti PDV umjesto dosadašnje osnovne porezne stope od 25 na 23%, Milanović je s pravom osporio. Naprosto bi tržišna država, posebno ako je mala i nerazvijena kao što je to Lijepa naša, loše postupila ako bi smanjila PDV. Dobra tržišna država smanjit će izravne poreze na rad i kapital. Tako se priča o reformama svodi na narodnu „pleti kotac ko i otac“.

O socijalnim pitanjima Milanović i Plenković su govorili na način što gledatelji žele čuti. Jedna je strana drugoj prebacivala kako nema sredstava za njihove prijedloge, a da pri tom to isto ograničenje nisu uzimali u obzir kada su iznosili svoje prijedloge. Tako prijedlog Milanovića kako će se za znanost izdvajati 2% BDP-a nitko normalan neće osporiti. Međutim, u vrijeme njegove Vlade nisu znanosti „cvale ruže“. Što više, „Zaprešić kao slučaj“ je eskalirao baš u vrijeme SDP-ove vlasti. Pitanje obespravljenih građana iz godine u godinu raste što znači da niti jedna vlast nije se ozbiljnije pozabavila tim problemom. Priča zvana franak nije rješenje kao što sam to pisao. Naprosto, gospodo u tržišnom gospodarstvu postoji svetinja - Â ugovor. Nemojte to zaboraviti. To znači nemojte posezati za mjerama koje će u konačnici donijeti nove probleme Lijepoj našoj.

Na kraju valja istaći kako se višegodišnja kriza hrvatskog gospodarstva, pa i društva, nije ni spomenula a morala je. Naprosto zato jer je stanje u društvu i gospodarstvu dodatno ograničenje. Ipak dobro je da su vodeći političari raspravili neka pitanja pred hrvatskom javnošću. Naprosto zato da građani mogu u miru razmisliti ako im damo povjerenje gdje nas vode ukoliko to nije bila priča za jednokratnu prigodnu upotrebu.